

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Oddział II informacyjny

Ew/4Nr. 15303/II

69315

Poczta polowa 53 1. kwietnia 1920 r.

DO

K.S.

GENERALNEJ ADJUTANTURY NACZELNEGO WODZA

W W a r s z a w i e .

W załączeniu przesyła się do wiadomości odpis raportu
Attache Wojsk.P.P.w Rzymie za Nr. 459 z dnia 16.III.b.r.

1 załącznik:

Otrzymują:
Gen.Adjut.Nacz.Wodza.
M.S.Wojsk.Oddz.II.Sztabu
M.S.Zagr.Of.łączn.

Szef Oddziału II:

Matuszewski m.p.

Pułkownik p.d.Szt.Gen.

Za zgodność:

*dokonanej
ppTR*

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA
L: Dz. 69315 dnia 5 / IV 1920 r.
Wzrost

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

ATTACHE WOJSKOWY PRZY POSELSTWIE POLSKIM
= W RZYMIE =

Rzym dnia 16 marca 1921.

Nr. 459.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH

ODDZIAŁ II.

W a r s z a w a

Przesyłam przy niniejszem w liczbie 5-ciu egzemplarzy:

- 1/ Sprawy wewnętrzne. (Tłumaczenie z gazety "La Tribuna".
- 2/ Rokowania czesko polskie. (Tłum. z gazety "L'idea Nazionale"
- 3/ Plebiscyt na Cernym Śląsku. (Tłum. z gaz. "Il Tempo".

Attaché Wojskowy;

(Poninski/.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

(Stencje)

Rzym dnia 15 marca 1921.

Sprawy wewnętrzne.

W jednym z ostatnich numerów dziennika "La Tribuna" znajduje się artykuł korespondenta z Pragi z powodu jazdy Naczelnika Państwa, Piłsudskiego do Paryża, którą czeski urzędowy "Cas" nazwał "podróżą do Korosy".

Czemu podróż Naczelnika Państwa nazwaną tak została przez urzędowy "Cas"? Czyśby podczas gdy przygotowuje się podróż Bonesa z Pragi do Włoch między Pragą a Wareszową jeździł znany wrog Włoch Cheradame i to miało związek ze sobą?

Wiara Czechów w niemożliwość ofensywy bolszewickiej na wiosnę nie jest jeszcze pewnikiem. Wrazie gdyby to mogło nastąpić, Polska musi mieć sprzymierzenia i pomoc, którą zapewniła sobie swartym sojuszem z Francją.

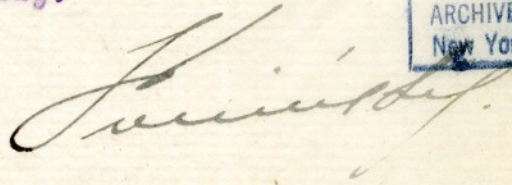
Taki sam sojusz Francja pragnęłaby zapewne zawrzeć z Czechami, które powinny prowadzić politykę swoich interesów, co też powinna uczynić Polska tak aby mieć swego sojusznika bliżej. "Czechy są zagwarantowane od ataku niemieckiego - pisze "Tribuna" praska, - ponieważ niemiecki atak na Czechy będzie atakiem na Francję, a ta zajmie wtedy odpowiednią pozycję."

Byłoby bardzo pożądane, żeby czeskie koła polityczne zastanowiły się nad powyższem i patrzyły na Polskę z większą bezstronnością, a dlaczego by nie i - sympatją.

Łączność tych dwóch państw byłaby dla nich obroną wspólną granic, a przede wszystkim otworzyłaby handel wspólny i przemysł; który jest prawdziwą podstawą polityki przyszłości. (tylko prasa)

Attaché Wojskowy:

(Toninski/

(Streszczenie)

Rzym dnia 16 marca 1921

ROKOWANIA CZESKO - POLSKIE.

ATTACHE WOJSKOWY PRZY POSELSTWIE POLSKIM

= W RZYMIE =

"L'Idée Nationale" z 15.III 1921 podaje korespondencję z Fragi:

"Mówiąc o stosunkach polsko-czeskich nie trzeba poruszać sprawy cieszyńskiej, lecz patrzeć na politykę wspólną ogólnie zagraniczną obydwu państw.

1/Czechy powinni prowadzić względem Niemców politykę taką jaką prowadzi Polska w Poznanskiem z powodu Górnego Śląska.

2/ Czechy chociażby w swych uczuciach panslawistycznych zbliżyć się do Rosji, lecz mają pomiędzy sobą i Rosją - Polskę, dla której Rosja jest dziś wrogiem.

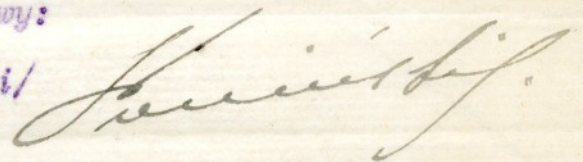
3/ W Kongresowce patrzy się względnie przychylnie na stosunki polsko-czeskie, w Poznanskiem - nie; Galicja zaś uważa Czechy za gorszego wroga niż Rosję.

Francja chce zbliżyć Polskę z Czechami, by z jednej strony robiły wspólny nacisk na Niemcy, z drugiej - odgradzały ją od bolszewizmu w Rosji.

Sprawa ta nie jest łatwą. Jeżeli się uda, należy być pewnym, że dla powyższych powodów sojusz polsko-czeski byłby intymny i szczery. (Tyle prasa/

Attaché Wojskowy:

(Toninski/

(Stencje)

Rzyna dnia 15 marca 1921.

PLEBISCYT NA GORNYM SLASKU.

ATTACHE WOJSKOWY PRZY POSELSTWIE POLSKIM

= W RZYMIU =

"Il Tempo" organ lewicowy, z 15.III 1921 podaje korespondencję z Berlina:

"Kwestja zbliżającego się plebiscytu staje się zyszą z dniem każdym. Pociągi emigrantów mających głosować kursują. Niemcy oczekują na rozstrzygnięcie plebiscytu, które zadecyduje o postawie jaką będą mogli zająć względem Ententy. Znając wpływ Rządu niemieckiego na ludność wynik plebiscytu przed wojną byłby z pewnością dlań korzystnym; Obecnie jednak wynik plebiscytu jest zupełnie nie równym wobec propagandy polskiej. i jeżeli obydwie partje głoszą swoją pewność zwycięstwa rzeknieszcie wzrasta z dniem każdym obawa, że sprawy mogą wziąć zły obrót z powodu różnych czynników. Oczywiście obawiamy się że Polska otrzyma pomoc od Ententy. Stanowisko Francji w tej sprawie jest jasne. Wszystkie prawie dzienniki niemieckie piszą o tem: "Allgemeen Handelsblad" z Amsterdamu donosi, że polityka propagandy francuskiej jest prawdziwym wyznaniem zasady samobrony która jest tak całkowicie po stronie Polaków, że nie wraca uwagi na niesadownienie delegatów włoskich i angielskich a nawet prowokuje protesty Stolicy Apostolskiej. ~~Przefat~~ Korfanty, szef propagandy polskiej chciałby przenieść Gorny Śląsk na "nową Macedonję niemiecką". W powiatach gdzie większość robotników jest po stronie polskiej np w Fless, robotnicy niemieccy zostali wydaleny z fabryk bez reakcji komisji międzynarodowej. We wsiach nikt nie jest pewnym życia. Zbrodnie stają się terorem. Trzeba zaznaczyć że robotnicy dzielą się na 2 grupy: fabryczni, inteligentniejsi - po stronie Niemców, - kopalniani, mniej inteligentni, po stronie Polaków, którzy głoszą że serce ich bije dla Polski, ale żadnej polskiej gazety nigdy nie czytają. - Pan Korfanty znany agitator a hotelu Lomnitz kieruje całą gorącą propagandą; która jest napewno zasilana znacznymi środkami czego o niemieckiej nie można powiedzieć.

Zapytany Korfanty, odpowiedział że po przyłączeniu Gornego Śląska do Polski (według niego większość ludności z nad Odry głosować będzie za Polską) - waluta polska podniesie się momentalnie, decydując kwestję obecnie upadłego kredytu.

ATTACHE WOJSKOWY PRZY POSELSTWIE POLSKIM
W RZYMIE

Kwestja urzędników mających być zastąpionymi jest małego znaczenia.
W sprawie robotników Korfanty oświadczył; że Rząd polski przysna im te same
prawa i warunki jakie im przysnał Rząd niemiecki. (Tyle prasa/.

Attache Wojskowy;
(Toninski/

Toninski

6932 T5

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Poczta polowa 53 1. kwietnia 1920 r.

KS

Oddział II informacyjny
Ew/4 Nr. 15302 //II

DO

GENERALNEJ ADJUTANTURY NACZELNEGO WODZA

W W a r s z a w i e .

W załączeniu przesyła się do wiadomości odpis raportu
Attache Wojsk. P.P. w Rzymie za Nr. 445 z dnia 14. III. b. r.
1 załącznik:

Otrzymują:
Gen. Adjut. Nacz. Wodza.
M. S. Wojsk. Oddz. II. Sztabu
M. S. Zagr. Of. łączn.

Szef Oddziału II:

MATUSZEWSKI m.p.

Pułkownik p.d. Szt. Gem.

Zazgodność:

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L: Dz. 6932 T5 dnia 5 / IV 1920 r.

semp. Wydział

42. dokumenty
pptr

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

ATTACHE WOJSKOWY PRZY POSELSTWIE POLSKIM
= W RZYMIE =

Rzym dnia 14 marca 1921

Nr. 445

NACZELNE DOWODZTWO WOJSK POLSKICH

ODDZIAŁ II

W a r s z a w a

Przesyłam przy niniejszem, w liczbie 5-ciu egzemplarzy
1/ Sprawozdanie Do sytuacji wewnętrznej,
2/ Tłumaczenie z gazety "Il Tempo".

Attaché Wojskowy:

(Foninski/

Rzym 12/III/1919.

Do sytuacji wewnętrznej.

Z wielką niecierpliwością i znacznym zaniepokojeniem oczekiwano posiedzenia Izby w dniu 8 marca, na którym Rząd skupił wszystkie interpelacje tak z prawicy jak i z lewicy, co do ostatnich krwawych wypadków w Toskanie, które zresztą jekiesmy zaznaczyli w ostatnich raportach, stanowiły punkt przełomowy w akcji wywrotowej socjalistów i komunistów.

Pierwsi zasadniczo nie poszliby na tak daleko idące przedsięwzięcia, gdyż rózlew krwi bratniej był duży - z natury rzeczy jednak wciągnięci zostali w orbitę działań komunistycznych, z których pomimo secesji i rozmaitych votum separatum wyzwolic się nie zdołali. Ze faktycznie Włochy stoją na przełomie wewnętrznych gwałtów socjalnych, dowodem tego był dzień 8 marca. Były silne tarcia, były wykryki, wyzwiska i zwykłe wywołania na Rząd, ale wbrew oczekiwaniu, pomimo silnego rozdrażnienia umysłów dały się po raz pierwszy może słyszeć z lewicy głosy poważne, rzeczowe, usiłujące do obustronnego opamiętania się i złożenia na ołtarzu ogólnego dobra partyjnych niesnasek.

Poza ogólnie ludzkimi motywami złożyły się na wynik ten 3 jeszcze przyczyny: jedną jest bezwarunkowo zbliżająca się szybkimi krokami ostateczna likwidacja rosyjskiego bolszewizmu, a może bardziej jeszcze istotne jego wewnętrzne bankructwo, zaobserwowane pomimo woli nawet przez wysyłane do Rosji delegacje i pojedyncze osoby.

Co do drugiej z przyczyn, to mogła być ona przedmiotem poważnego studju, jest nią bowiem cała wogóle powojenna sytuacja polityczna Włoch zwłaszcza ze względu na ich nowe granice. Teraz bowiem dopiero, kiedy się ostatecznie ustalają wszystkie czynniki politycznego życia, skutkiem wyni-

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

ków najrozmaitszych konferencji, widac jak właściwie zły interes
zrobiły Włochy na wojnie i jak trudnem jest obecnie położenie
w stosunku do sąsiadów. Wszystkie n we rejony pogranicza są wbo-
lutnie niepewne. Wszędzie jest albo przeważająca, albo znaczna ilość
żywołu wrogiego, który pomimo wszelkich demonstracji i tego się o
nim pisze, pragnąłby powrócić do stanu przedwojennego. Tyrol, to jak
jabłko wiecznej niezgody z Niemcami, sam przez się jest fatalnym czyn-
nikiem na pograniczu państwa. Gorycja, Tryjest, ba nawet wymarzo -
na granica na Monte-Newoso, nie zabezpiecza sama przez się państwa w
jeszcze
razie jakiegokolwiek zbrojnego zatargu- wszędzie bowiem duża ilość
ludności niedowzmacznie zaznacza niezadowolenie z obecnej swojej przy-
należności politycznej.

Wielka ilość wypadków w Tryjescie i na tamtem pograniczu, któ-
re rząd reprimował pod pozorem komunizmu, kryje w sobie wręcz
nacjonalistyczne tendencje.

Coraz częściej słychac o aresztowaniu indywiduów i nawet ca-
łych grup osób złożonych nieraz z Niemców, Kroatów lub nawet Czech
ostatnio w Genui zaaresztowano takich osób kilkanaście; nie zwa-
ca się na to uwagi, niemniej jednak fakty takie istnieją. Czasem
nawet rząd gorączkowo bierze te sprawy i nieraz kompromituje się, //
jak ongi z ks. Sykstusem de Bourbon, świeżo zaś z hr. Karoly'im, -
przyczem pierwszy fakt był spowodowanym właśnie chęcią zrehabili-
towania Włoch wobec zagranicy, drugi zaś zamiarem pozbycia się nie-
bezpiecznego agitatora nietylko może bolszewickiego, ile propagują-
cego pod tym płaszczkiem aspiracje do ewentualnego węgierskiego li-
toralu. Ta bowiem sprawa nawet ze strony węgierskiej jest bardzo

mglistą i dotychczas swłaszcza na zewnątrz niewyjasnioną.

Trzecim czynnikiem jest, wypływająca bezpośrednio z poprzednio wymienionej, sprawa politycznego odosobnienia Włoch. Polega ona na tem, że ze względu na sympatje niemieckie, zbalansowane swoją drogą kwestją tyrolską tak Francja jak Anglja z pewną nieufnością traktowała interwencje włoskie w ogólnych zagadnieniach Ententy. Baogniły ten stan i rosnące we Włoszech antypatje francuskie. Wychodziły na ten najgorzej same Włochy, często bowiem; przy ważnych zresztą dyskusjach ogólnych zapomniano wrywać przedstawiciela Włoch.

Dzis predstawiciele ich na Konferencji mają bardzo saszczytne, ale mało przynoszące stanowisko medjatorów i choc w sprawie ekonomicznej na ~~Przenie~~ mają przedstawiciela, to jednak nowe protesty hr.Sforzy (do którego zresztą dołączył się reprezentant belgijski/ co do sekwestru załogowych sum niemieckich, nie zrobią mu miaru w Anglji ani Francji.

Z tych ~~z~~ ~~te~~ powodów waluta spada zastraszająco, gdyż po-
zatem strajki paraliżują produkcję, a cudzoziemcy, ten stały
dochód Włoch z obawy nieporyszkdw przyjeżdżają minimalnie, co od-
biera zajęcie i dochód setkom tysięcy osób.

Wszystko to są czynniki, które wedle naszego pojęcia, poważnie wpłynęły na ducha posiedzenia Izby z dnia 8 marca. Jeżeli nastrój ten utrzyma się i trafi do przekonania większości lewicy, to można liczyć na poważne zmiany i pewne uporządkowanie opłakanych dotychczas stosunków wewnętrznych.

Attaché Wojskowy

Rzym dnia 14 marca 1921.

PRZYJAZD OFICJALNEJ DELEGACJI RZĄDU SOWIETÓW DO RZYMU.

W dzienniku "Il Tempo" z dnia 13.III.1921 znajduje się wzmianka o przyjeździe do Rzymu przedstawicielstwa oficjalnego Rządu Sowieckiego, której treść, jako nie pozbawioną znaczenia poniżej podaję:

" Po upadku Czaratu, Rosja nie miała dotychczas swych przedstawicieli, Dopiero Giolitti zobowiązał się uroczyście nowiczyć stosunki z nowym Rządem Rosji. Nasza dyplomacja przeprowadziła w tym celu układ z rządem Piotrogradu, aby nowe przedstawicielstwo, mające ^a charakter handlowy, a nie które w rzeczywistości będzie jedynym przedstawicielstwem znaczących interesów rosyjskiego państwa, - zainstalowało się we Włoszech.

Dzisiaj misja pod przewodnictwem p. Vorovskiego, za zupełną zgodą rządu włoskiego przyjeżdża do Rzymu z Berlina. Misja ta składa się z delegatów handlowych i ich rodzin, - ogółem 25 osób.

Na spotkanie misji wyjedzie p. Vodovozoff, przedstawiciel na Włochy Centrum Związków czyli Federacji Kooperatyw rosyjskich, już od jakiegoś czasu między nami. bawiącego.

P. Vorovski jest wielkim znawcą stosunków handlowych międzynarodowych, a szczególnie między Rosją i Włochami.

Tak więc Rząd Sowiecki będzie mieć swoje oficjalne przedstawicielstwo przy naszym Rządzie.

Attaché Wojskowy:

(Poninski)

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Oddział II informacyjny

Ew/4 Nr. 13661/II

6933 T5
Pocztą polową 53 31. marca 1921 r.

DO

GENERALNEJ ADJUTANTURY NA CZELNEGO WODZA

W W a r s z a w i e.

W załączeniu przesyła się do wiadomości odpis raportu Attache Wojsk. P. P. w Rzymie za Nr. 437 z dnia 10. marca 1921. roku.

1 załącznik:

I Zastępca Szefa Sztabu:

Otrzymują:
Gen. Adjut. Nacz. Wodza.
M. S. Wojsk. Oddz. II. Sztabu
M. S. Zagr. Of. Łączn.

Kuliński m.p.
Generał ppor.

Za zgodność:

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA
L: Dz. 6933 T5 dnia 5 / IV 19 21. r.

czł. wydział

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

ATTACHE WOJSKOWY PRZY POSELSTWIE POLSKIM
= W RZYMIE =

10 Marca 1921 R.

437.

NACZELNE DOWODZTWO WOJSK POLSKICH
ODDZIAŁ II.

Warszawa

Przesyłam przy niniejszym, w liczbie 5-ciu egz.,

Sprawozdanie z Sytuacji Wewnętrznej Włoch.

Attaché Wojskowy

Janowski

INSTITUTE
ARCHIVES
New York

210

Rzym, dnia 5 Marca 1921.

DO SYTUACJI WEWNETRZNEJ.

Nawiązując do ostatniego raportu naszego o wypadkach florenckich, musimy zwrócić uwagę na fakt, że powtarzające się perjodycznie zaburzenia w właściwie, raczej, próby rewolucyjne w rozmaitych miastach włoskich, mają zawsze charakterystyczne cechy bardzo dobrze obmyślanych i przeprowadzanych przedsięwzięć. Dowodzi to że są one wynikiem tajsamej zawsze propagandy bolszewickiej, o której w swoim czasie donosiliśmy. Odbywa się ona przez emisariuszów z Rosji, którzy przyjeżdżają tu, zaopatrzeni w poważne sumy pieniężne, i korzystając z zawartych już przez poprzedników stosunków, prowadzą w dalszym ciągu i wciąż w nowych centrach akcję destrukcyjną i wywrotową. W swoim czasie, mając możliwość dowiadywania się o przybyciu emisariuszy, kilkakrotnie denuncjowaliśmy ich władzom włoskim. W przeciwieństwie jednak do tego, co się robi w tym kierunku we Francji, pozostawiano to bez użytku i ludzie ci robili swoje bez żadnej przeszkody ze strony rządu. Dopiero obecnie po faktach florenckich reprezentacja węgierska we Włoszech bardzo energicznie wystąpiła u rządu tutejszego, zwracając uwagę na działalność przebywającego od paru miesięcy we Włoszech hr. KOROLY'ego. Policja zmuszona była ostatecznie wkroczyć i aresztować hrabiego, przy którym znaleziono wszystkie jego dokumenty; nie ukrywał ich licząc na dalszą bezkarność. Skonfiskowano też dużą ilość pieniędzy.

Charakterystycznym jest tajne pismo LENINA do tutejszych bolszewickich organizacji, zapowiadające, że przerwie w najbliższym czasie

.../...

wszelkie pieniężne subsydja, jeżeli w dalszym ciągu rezultaty będą tak słabo odpowiadały poczynionym wydatkom. Pod tym względem nie myliłby się szef bolszewicki, kontrola bowiem nad pieniędzmi wydawanymi na propagandę jest zazwyczaj bardzo trudna, zaś charakter Włochów godzi się bardzo łatwo na pewne kompromisy skutkiem których większa część owych sum znajduje ^{się} w rękach prywatne w kieszeniach tutejszych komunistów.

Niniejszej jednak, jak to wspominaliśmy propaganda o ile możności prowadzi się planowo. W chwili lokalnego kryzysu odrazu dany punkt jest odcięty przez zniszczenie telegrafu i telefonu, oraz zerwanie szyn. Barykady stawiają się umiejętnie, widać we wszystkim robotę specjalistów. Szczęściem z jednej strony karabinierzy działają zawsze nadzwyczaj ostrożnie, a w danej chwili energicznie, z drugiej zaś, opinia publiczna coraz więcej oburzona, przyczynia się do wzmocnienia z każdym dniem szeregów Związkowców.--

W tutejszych sferach uchodźców rosyjskich, uparczywie kolportuje się wiadomość o bezwarunkowo przygotującym się na wiosnę napadzie na Polskę. Przywołują ją zwłaszcza nowoprzybywający z południa Rosji i Turcji. Wiadomości te podchwytują się tu skwapliwie przez Niemców i przesyłają w korespondencjach do gazet szwajcarskich i niemieckich. Interpelowani w tej sprawie stale tym pogłoskom zaprzeczamy.--

Attaché Wojskowy

